

Výroční zpráva o činnosti Národního zemědělského muzea za rok 2005

Národní zemědělské muzeum, Kostelní 44, 170 00 Praha 7

IČO: 48135968

DIČ: CZ 00841135968

t.č., fax 233 379 016, 233 372 561

e-mail: nzm.praha@nzm.cz

www. nzm.cz

příspěvková organizace Ministerstva kultury České republiky

Obsah:

1. Evidence sbírek, péče o sbírky, prezentace
  - 1.1. Akvizice, evidence, inventarizace sbírek
  - 1.2. Péče o sbírkové fondy
  - 1.3. Využívání sbírkového fondu - badatelé
  - 1.4. Prezentace sbírek – expozice a výstavy
2. Další činnost muzea
3. Návštěvnost
4. Činnost pracoviště integrovaného systému ochrany
5. Vydávání osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty dle zák. č. 71/1994
6. Vědecko – výzkumná činnost muzea
7. Dotace zřizovatele, ekonomika a hospodaření s finančními prostředky
8. Závěr

Členění zprávy odpovídá Vyhl. č. 323/2005 Sb, kterou se stanoví obsah roční zprávy, požadavku MK ČR čj. 232/98 a 1 361/2000 a vychází z hodnocení činnosti Národního zemědělského muzea za rok 2005, předaného MK ČR dne 10.3.2006, kterou dle shora uvedených požadavků doplňuje a vysvětluje.

1. Evidence sbírek, péče o sbírky, prezentace

1.1. Akvizice, evidence, inventarizace sbírek

V roce 2005 se sbírkový fond rozrostl o 130 přírůstkových čísel. Mezi nejvýznamnější z nich patří nákupy traktorů Siemens – Schuckert (Kč 20 000,- - vlastní prostředky), traktoru Vevey Diesel (Kč 250 000,- - ISO), stabilního motoru Bratří Veselí (Kč 32 000,- - ISO), kompletní zařízení hospody z 30. let 20. století (Kč 4 500,- - vlastní zdroje), řadu zemědělských strojů, náradí, vybavení domácností atd. Osvědčuje se nám spolupráce s Úřady pro zastupování státu ve věcech majetkových, kdy jsme získanými odúmrtními obohatili sbírkový fond muzea např. o kompletní vybavení mlýna atd.

Do konce roku 2005 byla dokončena fyzická inventarizace sbírkového fondu, vyhlášená na podzim 2004 a odevzdány první Zprávy o inventarizaci sbírkového fondu. Inventarizace bude zcela uzavřena do konce dubna 2006 závěrečnou zprávou. Již nyní je však jisté, že ve sbírkovém fondu muzea chybí řada sb. předmětů nejrůznější povahy a je jasné, že seznam ztrát, řešený v roce 2004, nebyl úplný. Naopak bylo při inventarizacích nalezeno několik stovek předmětů, nezapsaných v evidenci sbírek NZM, což bude řešit nákupní a sbírkotvorná komise na svém zasedání v květnu 2006.

1.2. Péče o sbírkové fondy

Počet konzervovaných a restaurovaných předmětů:

Praha: 3

Kačina: 502

Ohrada: 536

Valtice: 10

Celkem: 1054 předmětů

Restaurované předměty:

2 vinařské lisy, Valtice

Řada sbírkových předmětů byla nakonzervována zejména pro výstavu „Kde se pivo vaří...“, instalovanou v Praze. Díky grantu Jihomoravského kraje jsme restaurovali dva velké vinařské lisy pro expozici Vinařství ve Valticích. NZM v roce 2005 vybavilo díky prostředkům z programu ISO muzejní archiv o nový mobiliář (mapová skříň), pobočka Kačina má nové posuvné regály pro sbírku obrazů a potravinářství, pracoviště Čáslav pískovač a odmašťovací stůl. Na konci r. 2005 jsme požádali z

programu ISO o finanční prostředky na odvlhčovače, stříkací kabinu, EZS a EPS, výkupy řady předmětů atd. V r. 2005 se poprvé do programu ISO zapojily i pobočky Ohrada a Valtice.

Výrazný posun směrem k lepšímu zaznamenaly zejména podsbírký fotoarchiv a sbírka písemných dokladů (archiv), umístěné v Praze. Podsíbírka fotoarchiv, která byla po řadu let v žalostném stavu, byla rozšířena o 938 záběrů, dokumentujících jednotlivé výstavy a další kulturní projekty, stavební a rekonstrukční práce v NZM i o fotografie pro jednotlivé výstavy. Bylo zhotoveno 144 ks diapozitivů, 30 ks reprodukcí a dále 70 ks zvětšenin pro výstavní účely NZM. S příchodem nové odborné kurátorky byla započata celková revize sbírky. Zrevidováno bylo v roce 2005 250 inv. čísel, které byly zároveň digitalizovány a zaevidovány v aplikaci Fotoarchiv systému Bach. Celkem bylo očištěno, zrestaurováno a popsáno 5.400 ks diapozitivů, pocházejících z knihovny MZ ČR, z toho 572 ks diapozitivů bylo digitalizováno a zaevidováno v aplikaci Fotoarchiv systému Bach.

V depozitářích Sbírký písemných dokladů (archiv) pokračovalo zpracování jednotlivých fondů a vytváření inventářů, započaté novou odbornou pracovníci v roce 2004. Celkem byly zpracovány kompletní inventáře k 8 osobnostním fondům a fondům institucí. V aplikaci Archiv systému Bach byla dále zpracována Sbírká firemní literatury a Sbírká map a plánů. Nově byl uspořádán dosavadní Výstřížkový archiv, metodicky bylo započato s akvizicí propagačních, prezentačních a informačních materiálů o soudobé činnosti NZM. Do celostátního evidenčního systému Národního archivního dědictví bylo za rok 2005 přihlášeno 10 fondů. V důsledku stavebních prací v suterénu budovy byla část fondů Sbírký písemných dokladů a fotoarchivu přestěhována a nově uspořádána v nově vybavených depozitářích z prostředků NZM a ISO.

V důsledku stavebních úprav v suterénu v Praze byla část spisovny přestěhována do depozitáře ve 2. patře. Spisový materiál z 60.-80. let 20. století byl nově setříděn, uspořádán, opatřen skartačními znaky a připraven ke skartačnímu řízení. Taktéž byl do spisovny převzat spisový materiál z 90. let 20. století ekonomického charakteru, který byl fyzicky nově uspořádán. V souladu s novým archivním zákonem a z něj vyplývajících metodik byl zpracován nový spisový a skartační řád s novým, aktualizovaným skartačním plánem.

V největších depozitářích NZM v Kačíně a Čáslavi byly zpracovány nové lokační seznamy v podsbírkách potravinářství, přírodní podmínky, věda, školství, rostlinná, živočišná výroba, obrazy, doprava, etnografie, botanika, RI.

V části depozitářů byly instalovány nové posuvné regály. V Čáslavi jsme investovali Kč 100 000,- do I. etapy opravy elektrorozvaděčů, čímž jsme z části vyřešili jejich havarijní stav. Bohužel, díky nemoci odpovědné pracovnice NPÚ jsme do konce roku nemohli investovat do opravy topení konzervátorského pracoviště NZM Ohrada.

1. 3. Využívání sbírkového fondu - badatelé

Muzeum navštívilo v roce 2005 42 badatelů.

1.4. Prezentace sbírek – expozice a výstavy

Národní zemědělské muzeum uspořádalo v r. 2005 celkem 39 výstav. V Praze v důsledku rekonstrukce prostor po Komerční bance vznikl velký výstavní prostor (takřka 600 m²), který klade mimořádné nároky na obsahové, výtvarné i provozní zajištění jakékoliv výstavy v něm pořádané. Vzhledem k tomu, že muzeum přestalo připravovat výstavy výtvarného umění a zaměřilo se zejména na výstavy muzejního charakteru, náročnější na časovou i materiální přípravu, poklesl počet výstav. S tím souvisí i to, že muzeum bylo v roce 2005 stále dramaticky personálně poddimenzované zejména v počtu odborných pracovníků, schopných připravit kvalitní výstavy. I proto jdeme cestou přebírání kvalitních muzejních výstav z českých i zahraničních muzeí. V průběhu roku 2005 jsme ve velmi krátkém čase provedli rekonstrukci prostor pro první moderní expozici Národního zemědělského muzea v Praze, která představí naši sbírku traktorů. Expozice „Jede traktor“ byla budována díky grantu MK ČR, bude otevřena na jaře 2006. Po půlročních jednáních jsme pro ni získali vyřazený automobilový trenažér na podvozku Praga V3S, bohužel jej však z nedostatku času na jeho úpravu nestihneme nainstalovat do otevření expozice. Druhou, pro budoucnost zejména centrálního pracoviště NZM klíčovou, je práce na nové stálé expozici Krajina a člověk. Měla by se nacházet v rekonstruovaných prostorách pražské budovy na ploše 5 000 m². Od května se pravidelně scházela pracovní skupina, zahrnující odborníky na krajinu z NZM, ministerstev kultury, zemědělství a životního prostředí, akademie věd, vysokých škol a univerzit z celé ČR. Do konce roku byl připraven základní prezentační a výchozí materiál expozice a začali jsme pracovat na libretech a scénářích jednotlivých částí expozice. Situace je o to složitější, že se předchozímu vedení NZM nepodařilo do projektu rekonstrukce NZM zapracovat technické požadavky na expozice a proto je nutné její scénář připravit co nejdříve, abychom mohli všechny

požadavky do projektu rekonstrukce včlenit a ušetřit tak následně finanční prostředky, které bychom museli věnovat na dodatečné úpravy prostor.

Pobočka Praha

a) Výstavy z vlastních sbírek:

1. Půda:obraz života – výstava o půdě
2. Rostlina jako symbol
3. Kde se pivo vaří

b) ostatní výstavy:

1. Kapaliny netradičně
2. Pravěk? To je...
3. Středověk je, když....
4. Výstava řezaných kosatců
5. Českoslovenští zahraniční letci (ve spolupráci s MČ Praha 7)
6. Současná srbská architektura
7. Zikmund a Hanzelka

Pobočka Kačina

1. České sýrařství
2. Zelená alternativa

Pobočka Ohrada

1. Lovecké, lesnické a rybářské tradice
2. Příroda v ilustraci
3. Ornitologie
- 4.- 7. Prezentace NZM Ohrada na výstavách v Klášterci nad Ohří, Olešnici, Lysé nad Labem
8. Století ryb Jan Klát
- 9: Obrazy Václav Nesvětil
10. Kresby manželé Knotkovi

Pobočka Valtice

1. Výstava prací Vladimíra Znamenáka
2. Lyrický surrealismus
3. Výstava terarijních živočichů a kaktusů
4. Výstava figurek a skládaček z Kindervajček
5. Výstava balkónových květin a letniček
6. Výstava bramborových odrůd
7. Lov a myslivost
8. Století Slováků v českých zemích
9. Postaveno roku pána
10. Obrazy Bohumila Kopcová
11. Střemhlav jedním rokem K. Štolcpartová
12. Fotografie Černé Hory a Albánie
13. Kovářské práce a obrazy – Straka
14. Bonsaje
15. Kouzlo herbářů a krása přírody

Pracoviště Čáslav

1. Regiontour Brno – výstava stabilních motorů
2. Mistrovství světa v orbě Praha – výstava traktorů

Oproti roku 2004 byla dramaturgie výstav zaměřena mnohem více na klasické muzejní výstavy s výrazným zaměřením na školy. Každá z výstav měla propracovaný edukační charakter, většina z nich byla doplněna buď pracovním listem nebo kombinací pracovního listu a přímo do výstavy zařazených edukativních prvků. Kladli jsme maximální důraz jak na kvalitní zpracování libret a grafiky, tak i na vysoký standard přípravy a realizace výstav. Projektem „Půda:obraz života“ jsme nastavili cestu, kterou by se velké výstavy NZM měly ubírat: atraktivní téma a jeho zpracování, orientace na vzdělávací aspekt výstavy, kvalitní doprovodný program (filmové projekce v kině Ponrepo související s tématem výstavy, dětský program, lektorování, katalog....).

Pobočka Kačina se vzhledem k tomu, že právě jí se týká největší část inventarizace sbírkového fondu, více zaměřovala na pomoc při realizaci výstav v Praze. V objektu není kvalitní prostor pro výstavy a proto omezila jejich počet. Další pobočky se již

zaměřily na prezentaci toho, co je jim vlastní a pořádaly již výstavy, které vycházely z vlastního materiálu nebo ve spolupráci s jinými institucemi podobného zaměření případně soukromými firmami. Pobočka Valtice díky získání grantu Jihomoravského kraje připravila k otevření expozici věnovanou vinařství včetně zázemí pro edukační aktivity pobočky. Ke konci roku 2005 jsme nákladem více než Kč 320 000,- rekonstruovali výstavní síň v přízemí, od níž si slibujeme zvýšení návštěvnosti pobočky. Zároveň jsme uvolněním služebního byt v prvním patře získali další desítky metrů pro expozici věnovanou flóře a fauně Lednicko-valtického areálu a biosférické rezervace UNESCO Pomoraví. Pobočka byla zároveň vybavena moderním výstavním mobiliářem. Pobočka Kačina získala rekonstrukcí bývalých koníren prostor pro pořádání vlastních edukativních aktivit. V závěru roku 2005 jsme požádali Státní fond kultury o grant ve výši Kč 390 000,- na vybudování nových expozic v prvním patře objektu, čímž by byl zčásti vyřešen palčivý problém s katastrofálním fyzickým i morálním zastaráním těchto expozic. Do konce r. 2005 nebyl znám výsledek. Pobočka Ohrada připravila na podzim loňského roku projekt I. etapy rekonstrukce stálých expozic, přičemž vedeme nadějná jednání s Lesy ČR s.p. o jejich podpoře tomuto projektu. Situaci také komplikuje jak nedostatek výstavních prostor (Ohrada, Kačina, Čáslav), tak také obecná neexistence vhodného mobiliáře (jen Praha má modernější vybavení).

V červenci byla provedena kontrola všech expozic NZM. Byla zaměřena na stav vystavovaných předmětů, úplnost popisů, úklid, technický stav expozic a mobiliáře, návštěvnický servis. Na všech pobočkách jsme shledali nedostatky, přičemž na některých z nich šlo o dlouhodobé zjevné přehlížení nedobrého stavu expozic. Proto byla na gremiální poradě č. III v srpnu nařízena všem ředitelům povinnost provést nápravu zjištěného stavu v době mimo sezónního provozu. V Praze byla vyčištěna a opravena expozice Potravinářství včetně prvního vyčištění koberce po deseti letech od jejího otevření.

2. Další činnosti muzea

2.1. Akce pro veřejnost

V roce 2005 se aktivity pro veřejnost mnohem více zaměřily na vlastní poslání muzea.

Pobočka Praha

1. Muzejní noc

2. Husí slavnosti
3. Pivní samet
4. Pivní mikulášská besídka
5. Muzejní farma
6. Zemědělec roku 2005 – slavnostní vyhlášení výsledků soutěže
7. 30 přednášek

Pobočka Ohrada

1. Ohradské slavnosti
2. Hlubocké hudební slavnosti
3. Folkový festival Folkolk
4. Recitál Štěpán Rak
5. Recitál Gabriela Deméterová
6. Výstava drobných chovatelů
7. Výstava psů 5x
8. 6 přednášek

Pobočka Kačina

1. Chotkovské slavnosti
2. Pradědečkův traktor (pracoviště Čáslav)
3. II. cukrářská pouť
4. Festival historického tance – II. ročník
5. Pohádkový zámek
6. Koně na Kačině
7. Řetězové provádění

Pobočka Valtice

4 přednášky

Většina z akcí byla úspěšná, tradičně z nich nejvíce vynikají Ohradské slavnosti. Velmi dobrou návštěvností se může vykázat i Pradědečkův traktor v Čáslavi a kačinské Chotkovské slavnosti. Slibný potenciál mají určitě Husí slavnosti, pořádané ve spolupráci s Jihomoravským krajem a MÚ Boskovice. Muzeum se aktivně zapojilo do projektu Asociace muzeí a galerií ČR „Posílení dobrovolnické práce v muzeích a galeriích ČR“, jsme tvůrci jednoho ze tří pilotních projektů. Je zaměřen na zkvalitnění dobrovolnické práce v parku pobočky Kačina.

Další akce jsou určeny více pro odbornou veřejnost, ale i tak mají v nabídce NZM své místo.

Pobočky se navíc účastní nejrůznějších kulturních akcí i jako spolupořadatelé, nebo přenechávají své prostory pro uskutečnění akcí v režii jiných subjektů. Ohradská pobočka spolupracuje při organizování nejrůznějších seminářů včetně mezinárodních. Praha se podílela na výstavě „Vánoce v české kuchyni“ v Botanické zahradě Praha. Mimo klasických akcí uspořádalo muzeum více než 50 přednášek pro veřejnost na nejrůznější témata.

2.2. Publikace, propagace muzea

V roce 2005 jsme navázali velmi dobrou spolupráci s týdeníkem Zemědělec, kde každý týden uveřejňují na 4. stránce článek o aktivitách a sbírkách Národního zemědělského muzea. Celkem takto vyšlo 50 článků o činnosti NZM a jeho sbírkách. Naši odborní pracovníci publikovali i v dalších odborných periodících.

NZM se i přes nedostatek finančních prostředků na závěr roku 2005 podařilo připravit k vydání katalog k výstavě „Kde se pivo vaří...“ . Byl zaplacen Státním zemědělským intervenčním fondem. V rámci přípravy expozice „Jede traktor“ byl vydán katalog sbírky traktorů NZM.

Pobočky Ohrada a Kačina se věnovaly zpracování katalogů jednotlivých podsbírek. V průběhu roku 2005 se NZM podařilo prolomit letitý nezájem médií o muzeum a jeho aktivity. Uspořádali jsme tiskové konference k programům a výstavám muzea v letní i zimní sezoně. Jako mediálního partnera jsme získali týdeník Zemědělec, deník Právo, rozhlasovou stanici Čro 2 a měsíčník Nový zemědělec. K výstavě „Kde se pivo vaří...“ jsme natočili reklamní spot, který byl zdarma 40x vysílán na programech ČT 1 a ČT 2 a má nezanedbatelný podíl na úspěchu výstavy. O jednotlivých akcích muzea pravidelně informoval regionální tisk a rozhlas. Pořad ČT „Toulavá kamera“ se věnoval muzeu třikrát, půlhodinový pořad pak o muzeu natočila TV Prima. Ke všem výstavám a akcím muzea jak v Praze tak i v pobočkách jsou pravidelně vydávány tiskové zprávy, uspořádali jsme dvě tiskové konference („Jaro v NZM“, „Léto a podzim v NZM“).

Vytiskli jsme novou sérii propagačních materiálů NZM v české a anglické jazykové mutaci. Hlavní webové stránky muzea byla přeloženy do němčiny a angličtiny. Postupně se sjednocuje grafický design stránek dalších poboček. Pobočka Ohrada začala s přípravou vlastní www stránky. Bylo dokončeno připojení všech poboček na pevné linky (Kačina, Čáslav).

2.3. Vzdělávací projekty pro mládež

V roce 2005 pokračovala práce jen na projektu *Staré selské rody Kutnohorska*. Projekt byl připraven pobočkou NZM Kačina ve spolupráci s Gymnáziem Kutná Hora. 20 studentů se zabývalo výzkumem historie svých vlastních rodin. Jejich cílem bylo zjistit vše o historii rodu a jeho svázanosti se zemědělstvím.

V průběhu roku 2005 jsme rozběhly přípravy na realizaci projektu Zmizelí, který by měl mapovat osudy sedláků perzekvovaných v letech 1948 – 1989.

Na konci roku 2005 jsme začali připravovat projekt Centrum celoživotního vzdělávání v muzeích. Jeho cílem je zapojení muzea do tvorby školských vzdělávacích programů, pořádání seminářů a workshopů pro učitele všech stupňů, management muzeí a galerií, kurátory a edukační pracovníky českých muzeí a galerií na téma spolupráce muzeum a škola.

2.4. Knihovna

Odborná knihovna NZM je uložena na pobočkách Kačina, Valtice a Ohrada. V loňském roce bylo zapsána 222 přírůstků. Nízký počet je způsoben nedostatkem finančních prostředků, minimum publikací je ze zahraničí, což do budoucna omezuje naši schopnost být v kontaktu s aktuálními trendy nejen v muzejnictví, ale i v zastoupených oborech. Výrazný posun nastal v evidenci knih a z části i v jejich umístění. Nová pracovnice provedla prověrku evidence knih, metodicky proškolila všechny knihovnice NZM, na všech pobočkách byl instalován knihovní systém Clavius. Knihovna Moravské zemské rady byla z provizorního uložení v Lednici na jaře přestěhována do uvolněných a rekonstruovaných prostor přímo v objektu muzea. Na počátku roku 2005 jsme požádali o grantové prostředky z programu VISK 5, bohužel neúspěšně.

2.5. Další činnosti

Příspěvky na odborných seminářích a konferencích:

a) Sympozium „Významné mezníky v poznání půdy“, pořadatelé: NZM, Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Zbraslav, Agronomická fakulta ČZU, 12.5.2005 Praha (3 příspěvky)

b) Mezinárodní konference „Ein Thema – zwei Perspektiven: Juden und Christen in Mittelalter und Frühneuzeit“, pořadatel: Institut für Geschichte der Juden in Österreich St. Pölten, 3.-7.7.2005 Vídeň (2 příspěvky)

c) Mezinárodní konference „Muzeum a změna II“, pořadatelé: český výbor ICOM, AMG, NM, 8.-11. 11. 2005, Praha (2 příspěvky)

d) Konference „Výzkum návštěvnosti v muzeích a galeriích“, Pardubice, říjen 2005, 1 příspěvek.

e) Seminář „Kritika v muzeích“, Hodonín, říjen 2005, 1 příspěvek

f) Příprava příspěvků na sympozium „Významné mezníky v poznání půdy“

NZM se po mnoha letech připomnělo na několika seminářích ale i významných mezinárodních konferencích. Hlavního cíle – zviditelnit práci nového vedení muzea – bylo dosaženo včetně několika příznivých recenzí v odborných periodících.

3. Návštěvnost muzea

Počet návštěvníků v expozicích a výstavách	2004	2005
Celkem	59 463	66 532
Z toho: Praha	5 070	13 039
Kačina	20 060	20 976
Čáslav	2 056	3 611
Ohrada	19 366	24 685
Valtice	2 911	7 099
Z toho děti a mládež	27 254	15 548
Ostatní kulturní akce	14 520	7 846

Počet návštěvníků muzea oproti roku 2004 stoupl o více než 10%. Nová výstavní strategie nese své ovoce zvýšením počtu návštěvníků. Růst zaznamenaly všechny pobočky, nejvýrazněji Praha a Valtice. Vzhledem k tomu, že však vychází z velmi nízkého základu, nejde zatím o významnější počet, nicméně jde o trend, který muzeu přinese do budoucna další zvýšení počtu návštěvníků. Významným impulsem pro nás

bylo pořádání II. pražské muzejní noci, kdy se do muzea na naše výstavy a doprovodný program s projekcí na fasádu muzea atd. přišlo podívat více než 4000 lidí. V počtech návštěvníků nejsou zahrnuty další tisíce spokojených dětí a rodičů, návštěvníků malé muzejní farmy na nádvoří pražské pobočky. Všeobecně je však problémem chátrající stav expozic. Jejich rekonstrukce je finančně zcela mimo možnosti běžného rozpočtu muzea.

4. Činnost pracoviště integrovaného systému ochrany ISO

- počet nově obrazově zdokumentovaných sbírkových předmětů vlastních: 694
- počet obrazově zdokumentovaných sbírkových předmětů vlastních celkem: 4 994
- dtto v jiných muzeích - nově: 0
- dtto v jiných muzeích - celkem: 392
- počet případů předání záznamů Policii ČR: 0

Digitalizace sbírkového fondu probíhala v úzké vazbě na průběh generální inventury. Převážná její část se týkala podsbírký RII a podsbírký D. Zdigitalizované cizí předměty jsou exponáty ve vlastnictví památkových ústavů a jiných muzeí z expozice Chotkové a jejich panství Nové Dvory.

S výjimkou Prahy (fotoarchiv) ostatní pobočky digitalizaci nevykonávaly vzhledem k stávajícímu velmi špatnému technickému a personálnímu zajištění.

5. Vydávání osvědčení dle zák. č. 71/94 Sb.

V roce 2005 bylo do NZM podáno 16 žádostí o vývoz předmětů kulturní hodnoty na dobu neurčitou, z nichž 14 bylo kladně vyřízeno, 2 žádosti byly z důvodu špatného formálního vyplnění formulářů žadateli vráceny.

6. Vědecko – výzkumná činnost

Muzeum pracovalo na realizaci projektu „Multimediální encyklopedie dějin zemědělství“. Projekt „Hmotná kultura českého venkova období industrializace“ byl prodloužen o jeden rok bez dalších finančních prostředků tj. do konce r. 2005, byl řádně vyúčtován a odevzdána závěrečná zpráva. V roce 2005 se podařilo zvýšit počet odborných pracovníků muzea o 50%. V dubnu nastoupila pracovnice na místo kurátorky fotoarchivu kumulované s vědeckovýzkumným postem krajinář. V květnu se rozrostl počet odborných pracovníků o nového zaměstnance se zaměřením na motorovou

techniku v Čáslavi. V srpnu bylo rozšířena pobočka Ohrada o historika. Na podzim se nám podařilo získat i kulturního antropologa. To již dává muzeu možnost obnovit svou ediční řadu Prameny a studie, zkvalitnit péči o sbírkový fond, připravovat kvalitní výstavní a vědeckovýzkumné projekty.

V létě r. 2005 jsme zahájili jednání s norským výzkumným institutem Norwegian Centre of Soil and Environmental Research v Jordforsk o spolupráci na výstavním projektu „Voda pro Prahu“. K dohodě o spolupráci došlo až v r. 2006.

Muzeum se zapojilo do projektu Česká hlava.

7. Ekonomická část výroční zprávy NZM za rok 2005

a) Identifikační údaje příspěvkové organizace

Zpracovatel zprávy: Národní zemědělské muzeum (dále NZM)

Adresa sídla: Kostelní 44, 170 00 Praha 7 (je zároveň poštovní adresou)

Generální ředitel: Mgr.Přemysl Reibl

IČO: 48135968

DIČ: CZ48135968

Tel: 233 379 016 – sekretariát GŘ

e-mail: nzm.praha@nzm.cz

www stránky: www.nzm.cz

Návštěvní doba NZM Praha: úterý až neděle 9.00 – 17.00 hodin, celoročně

b) Způsob zřízení

NZM je státní příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem kultury ČR ve smyslu ustanovení §15a) zákona č.122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy.

c) Přehled hlavních činností a organizační struktura

Ve smyslu §2 výše uvedeného zákona 122/2000 Sb., Zřizovací listiny NZM a Statutu plní organizace funkci muzea ve všech sbírkotvorných, vědeckých a výzkumných attributech této činnosti. Umožňuje návštěvu expozic a výstav a poskytuje další informační služby související s předmětem činnosti. Je poskytovatelem standardizovaných veřejných služeb podle zákona 483/2004 Sb.

Zřizovací listina kromě této náplně odborné činnosti umožňuje organizaci pronajímat dočasně nevyužívané prostory v objektech, s nimiž hospodaří.

Organizační strukturu NZM stanovuje organizační řád, který vydává generální ředitel. NZM je muzeem s celostátní působností. Součástí organizace jsou jednotlivé pobočky – regionální pracoviště NZM, které jsou zaměřeny tak, aby svou vědecko-výzkumnou, akviziční a prezentační činností pokrývaly oblast zemědělství a příslušné obory v celé jejich šíři.

Těmito regionálními pobočkami NZM jsou: - zámek Kačina u Kutné Hory – Muzeum českého venkova

- areál NZM v Čáslavi – Muzeum zemědělské techniky

- zámek Ohrada u Hluboké n/Vlt. – Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství

- budova NZM Valtice, okr.Břeclav – Muzeum zahradnictví a životního prostředí

d) základní personální údaje

Tyto údaje jsou ve smyslu Vyhlášky 323/05 Sb. obsahem tabulky v příloze č.1 této zprávy.

e) Údaje o majetku

1. Nemovitý majetek - využití

NZM je příslušné hospodařit s následujícím nemovitým majetkem státu:

- budova NZM Letná, Kostelní 44, Praha 7	- kulturní památka – expozice a depozitáře
- zámek Kačina u Kutné hory	- národní kulturní památka – expozice a depozitáře
- areál NZM v Čáslavi	- expozice a depozitáře
- zámek Ohrada u Hluboké nad Vltavou	- expozice a depozitáře
- budova Valtice, okr.Břeclav	- expozice a depozitáře

Tyto objekty využívá NZM k provozování muzejní činnosti. Pokud se týká hlavní budovy NZM v Praze, v souvislosti s dřívějším nevhodným mimomuzejním využitím a s tím spojeným znehodnocením výstavních prostor, které probíhalo od 50.let minulého století, jsou dodnes muzejně nevyužité, tj. nerekonstruované prostory komerčně pronajímány. Výnosy z pronájmu jsou použity k nutným opravám budov ve správě NZM.

Od roku 2000 však i za současného nedostatku finančních prostředků začaly probíhat počáteční etapy plánované postupné rekonstrukce tohoto cenného objektu a jeho zpětnavracení muzejním účelům.

2. Účtování o majetku

Účetní metody v oblasti majetku i ostatních ekonomických kategorií se řídí Vyhláškou 505/2002 Sb. v platném znění a Českými účetními standardy pro příspěvkové organizace. NZM provádí účetní odpisy a řídí se ročním odpisovým plánem, zpracovávaným zároveň s návrhem ročního rozpočtu. Objekty výše uvedené jako nemovité kulturní památky odpisům nepodléhají. Spravované nemovitosti nejsou s výjimkou Prahy (trafostanice v suterénu) zatíženy žádným věcným břemenem, hospodaření s tímto majetkem probíhalo v roce 2005 bez majetkových změn, převodů či jiných vlastnických zásahů.

3. Pohledávky a závazky

Z celkových pohledávek za odběrateli k 31.12.2005 ve výši 566,9 tis.Kč činí pohledávky po splatnosti 522,2 tis.Kč. Jedná se zejména o pohledávky za nájemci nebyt.prostor v pražské budově. Nejstarší právně vymáhaná pohledávka je z roku 1998, k úhradě částky 65,1 tis.Kč byl dlužník – atelier JSP – již odsouzen. Další tři právně vymáhané pohledávky jsou z let 2004 a 2005. Jejich objem činí 438,5 tis.Kč, z toho 386,8 tis. za firmou Kaval Global s.r.o., výrobcem a distributorem pracovního oblečení, která měla část suterénních prostory budovy Praha pronajatou jako sklad. Zbývající část právně vymáhaných pohledávek (51,7 tis.) se týká náhrady škod od dvou vnějších subjektů, kteří v rámci přípravy krátkodobých výstav poškodili zařízení výstavních sálů. Zbývající objem – pohledávka ve výši 12,3 tis. – je zatím vzhledem k době prodlení ve fázi upomínky.

Odpis pohledávky – v roce 2005 byl proveden jediný odpis pohledávky, a to ve výši 38,2 tis.Kč. Jednalo se o krádež v budově Praha z roku 2004, kdy pachatel byl zadržen a odsouzen, vzhledem k jeho sociálnímu postavení však není úhrada reálná. Pohledávka je nadále vedena v podrozvahové evidenci.

f) Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů

Kromě Přehledu rozepsaných závazných ukazatelů, který je ve smyslu Vyhlášky 323/2005 Sb. Přílohou č.2 této zprávy, zařazujeme do textu tohoto bodu tabulkový přehled plnění RO, převzatý z tabulky č.10 „Doplňujících ukazatelů k úč.závěrce“.

Ukazatel	schválený rozpočet	upravený rozpočet	upravený RO vč.dotací mimo MK	Skutečnost z výkazu zisků a ztráty
Příspěvek na činnost	23 441,00	25 998,00	26 097,00	26 097,00
v tom: - účelové prostředky (programy)		2 002,00	2 101,00	2 101,00
- provoz	23 441,00	23 996,00	23 996,00	23 996,00
<i>v tom: navýšení (na odvod z odpisů)</i>		0,00		
provoz "bez navýšení"	23 441,00	23 996,00	23 996,00	23 996,00
Výnosy	9 159,00	9 159,00	9 159,00	8 369,61
v tom: - příjmy z pronájmu	3 000,00	3 000,00	3 000,00	2 977,41
- ostatní	6 159,00	6 159,00	6 159,00	5 392,20
v tom: - použití fondů	1 259,00	1 259,00	1 259,00	652,72
- vlastní výnosy	4 900,00	4 900,00	4 900,00	4 739,48
Celkem výnosy (1+2)	32 600,00	35 157,00	35 256,00	34 466,61
Nákupy	4 650,00	5 368,00	5 368,00	5 140,65
Služby	7 986,00	8 868,00	8 868,00	8 392,99
z toho: opravy a udržování	2 850,00	2 859,00	2 859,00	1 484,83
Osobní náklady	16 846,00	17 773,00	17 773,00	17 462,75
v tom: - mzdové náklady	12 071,00	12 763,00	12 763,00	12 588,27
v tom: - platy zaměst.	11 764,00	12 228,00	12 228,00	12 034,63
- OON	307,00	535,00	535,00	553,64
- soc. a zdrav. poj.	4 225,00	4 447,00	4 447,00	4 309,76
- sociální náklady	550,00	563,00	563,00	564,72
Daně a poplatky	15,00	15,00	15,00	24,50
Odpisy a zůst. cena prodaného NIM,HIM	2 595,00	2 605,00	2 605,00	2 597,46
Ostatní náklady	458,00	478,00	478,00	380,67
Daň z příjmu	50,00	50,00	50,00	
Celkem náklady (4 až 10.)	32 600,00	35 157,00	35 157,00	33 999,02
v tom: - účelové prostředky		0,00	2 002,00	2 101,00
2 101,00				
- ostatní provozní	32 600,00	33 155,00	33 056,00	31 898,02
Hospodářský výsledek	0,00	0,00	99,00	467,59

g) Hodnocení dosažených ekonomických ukazatelů

1. Zdůvodnění rozpočtových opatření provedených v průběhu roku

Průběh rozpočtových úprav dokumentuje následující tabulka (v tis.Kč):

RO číslo	Věc – obsah	Provoz	Druh dotace: účelová neinvestiční	investiční
schvál. RO	Rozpis schváleného RO-§ 33.11	23 441		
1.úprava	Dodatek ke mzdám-§ 33.15, pol.5331	424		
2.úprava	Kultur.aktivity-§ 33.19,pol.5331,pol.7594		900	
3.úprava	VaV instit.podpora-§ 33.80, prog. 7310		800	50
4.úprava	ISO inv. - § 33.29, pol.6351, ř.7580			1 139
5.úprava	ISO neinv.-§ 33.24,pol.5331, ř.7580		302	
6.úprava	Přev.z MŽP-§ 33.15,pol.5331	131		
7.úprava	ISO inv.-§ 33.29,pol.6351,ř.7580 -EZS			237
8.úprava	Vnitř.úprava limitu mzd.prostř. §33.15	platy -70 OPPP +70		
CELKEM	8 rozpočtových úprav	23 996	2 002	1 426
+z RF MK 04	Inv.dotace – další etapa postup.reko budovy Praha			6 991

V oblasti systémových **neinvestičních** dotací přijalo NZM 900 tis.Kč na úhradu věcných nákladů nové výstavní kapacity – stálé expozice zemědělské techniky v budově Praha, dále 800 tis.Kč institucionální podpory programu VaV – první rok řešení výzkumného záměru, a 302 tis.Kč z programu neinv. ISO na nákup sbírkových předmětů.

Obě **investiční** dotace získalo NZM v rámci systémového financování ISO, a to jednak z programu ochrany před nepříznivými vlivy prostředí (1 139 tis.), a jednak z programu zabezpečení objektů systémem EZS. Zbývajících 50 tis. se týkalo schválených invest. výdajů v rámci prvního roku řešení výzkumného záměru VaV.

Největší objem investičních zdrojů – ve výši 6 991 tis.Kč – byl realizován z rezervního fondu MK roku 2004 a byl účelově určen na rekonstrukci budovy Praha v rámci jejího navrácení muzejním účelům.

NZM se nad rámec uvedených dotačních titulů podílelo na investicích a opravách spravovaného nemovitého majetku vlastními zdroji, zejména použitím FRM. V tomto režimu bylo v hodnoceném roce realizováno 652,7 tis.Kč.

Přidělené účelové dotace byly vyčerpány a zúčtovány se SR.

2. Vyhodnocení příjmů

Přehled o struktuře celkových výnosů organizace je patrný z následující tabulky: (v tis.Kč)

Kategorie výnosů	RO 2005	skut. 2005	Podíl na celk. příjmech v %
Příjmy celkem	35 157	34 466,6	100%
v tom: vlastní příjmy celkem.	9 159	8 369,6	24,3%
- z toho: nájemné	3 000	2 977,4	8,6%
- použití fondů	1 259	652,7	18,9%
- jiné ost.výnosy	1 200	1 394,1	4,1%
- tržby za propag.zboží		419,3	1,2%
Příspěvek na provoz (bez účel.dot)	23 996	23 996,0	69,6%
Neinv.účel.dotace	2 002	2 002,0	5,8%
Dotace od ÚSC		99,0	0,3%

Rozhodující výnosové skupiny (vlastní příjmy, příspěvek na provoz) nezaznamenaly mimořádné ani negativní výkyvy. Objem výnosové strany hospodaření je v kategorii vlastních příjmů mírně nižší než v roce 2004, což je způsobeno nižším použitím fondu 916 v hodnoceném roce. I přes klesající trend tržeb z nájemného nebytových prostor představují přijaté nájmy stále značný podíl na vlastních výnosech, v roce 2005 s podílem 36,6% na této kategorii. Zároveň však přijaté nájemné tvoří vysoký daňový základ daně z příjmů PO, k jehož snížení je možné dle současné legislativy uplatnit jen velmi malou část daňově uznatelných výdajů. Vyměřená daň z příjmů je potom velkým zatížením finančních toků organizace.

3. Podíl státního rozpočtu na financování činností

Úroveň tohoto podílu je rovněž patrná z výše uvedeného přehledu. Provozní příspěvek představuje 69,6% celkových příjmů muzea. Stálým zdrojem vlastních příjmů NZM je kromě již zmíněného nájemného z dočasně muzejně nevyužitých prostor hlavně vstupné do stálých expozic a krátkodobých výstav. V této oblasti je nezbytné velmi pečlivě zvažovat cenovou úroveň a strukturu vstupného, které by vedly společně s atraktivitou expozic k vzestupu či alespoň stabilitě těchto příjmů.

Z dotací mimo rozpočtovou kapitolu MK přijalo NZM v hodnoceném roce navíc malý objem dotací z ÚSC. Jednalo se o příspěvek na renovaci historických vinařských lisů ve

výši 50 tis.Kč z rozpočtu jihomoravského kraje a 49 tis.Kč na obnovu zámeckého divadla na Kačině z prostředků kraje jihočeského.

Podrobná struktura účelových neinvestičních i investičních dotací přijatých v roce 2005 je uvedena v předchozím bodě g/1.

4. Rozbor čerpání mzdových prostředků

Údaje o čerpání závazných limitů RO v oblasti mzdových prostředků obsahuje tato tabulka: (v tis.Kč)

Ukazatel	Skutečnost 2005	RO 2005	% čerpání RO	Porovnání: tit.2004
- mzdové náklady	12 588,3	12 763	98,6	11 641,8
v tom: platy zaměstnanců	12 034,6	12 228	98,4	11 346,3
OPPP	553,7	535	103,5	295,5
- zák.soc.pojištění	4 309,8	4 447	96,9	3 972,2
- zák.+ ost.soc.náklady	564,7	563	100,3	596,3

Rozepsané limity mzdových prostředků byly dodrženy, celkový limit zůstal mírně nedočerpán. Průměrná měsíční mzda činila v hodnoceném roce 14 748,-Kč.

Limit průměrného počtu zaměstnanců byl (při zaokrouhlení na celé číslo) čerpán do výše 68 osob, což je příčinou nedočerpání limitu mzdových prostředků.

NZM požádalo ve IV.čtvrtletí o přesun ve struktuře rozepsaných mzdových prostředků, resp. o zvýšení limitu OPPP o 70 tis.Kč na úkor platů zaměstnanců. I tento upravený stav OPPP byl mírně překročen, celkový limit mzdových prostředků byl ale dodržen, resp. zůstal nedočerpán. Možnosti čerpání fondu odměn tedy organizace nevyužila, FO zůstal na stavu předchozího roku.

V objemu celkového čerpání mzdového limitu je zahrnuto též čerpání z titulu institucionální podpory VaV, kde byl limit realizován na 100%. Prostředky na mzdy organizace v hodnoceném roce nečerpala z žádných jiných mimorozpočtových zdrojů.

5. Výdaje na výzkum a vývoj

NZM bylo na základě vyhodnocení programového návrhu zařazeno mezi příjemce dotačních prostředků z programu institucionální podpory výzkumu a vývoje. Rok 2005 byl prvním rokem řešení výzkumného záměru „Vědecké zhodnocení sbírkového fondu NZM“, který bude probíhat v letech 2005 až 2011. V roce 2005 přijala organizace na realizaci tohoto programu neinvestiční dotaci ve výši 800 tis.Kč a investiční prostředky ve výši 50 tis.Kč. Prostředky uvolněné na tento výzkumný záměr byly vyčerpány a v termínu zúčtovány se státním rozpočtem.

Vzhledem k rozsahu a významu tohoto výzkumného záměru další programy účelového financování VaV neprobíhají.

6. Financování programů reprodukce majetku

Jak je patrné již z předchozích bodů a přehledů této zprávy, NZM přijalo, realizovalo a vyhodnotilo prostředky na financování reprodukce majetku v následující analytické struktuře:

Druh dotace	Identifikace	Hodnota v tis.Kč
ISPROFIN,	1.etapa postupné reko budovy Pha,	Σ 5.321
Ev.č.234112-0066	Z toho: zabezpečení výstavby-ř.81213zRA	399
(=roz.h.o úč.z 9.5.05)	v tom: nákl.na projekt.dokum.-ř.81212	195
	jiné nákl.přípravy – ř.81219	204
	- náklady stavební části –ř.8124	4 922
INV.-ISPROFIN	NZM-hl.budova-reko rozvaděče elektro	Σ 417
Ev.č. 234112-0116,ř.812		
INV – ISPROFIN	Hl.budova-úpravy haly v sut.vč.výměny oken	Σ 917
Ev.č. 234112-0117,ř.812	- z toho:	
(=roz.h.o úč.z 8.6.2005	- výměna oken	127
	- úprava halya nový vstup z podesty	260
	- podlah.a instal.kanál silno a slaboproud	170
	- náhradní zdroj UPS	360
INV.-ISPROFIN		
Ev.č.234112-0118,ř.812	Hala č.č v Čáslavi – staveb.úprava	Σ 336
Celkem toto vše	Čerpání z rez.fondu MK-INV.	ΣΣ 6 991
INV.-ISO,roz.o úč.z 18.5	Prevent.ochrana před nepříznivými vlivy	Σ 1 139 (+4 vl.zdr.)
Ev.č.4343136180,	(4.úpr.RO z 31.5.,§3329,ř.7580, pol.6351)	
Progr.č.434313, v tom:	Odmašť.stůl Mobil M3 a roztok	45
	Pískovací kabina a kompresor	190

	Sestava pojízd.regálů Diman	864
	Mapová skříň	40
ISO-zabez.obj.Pha EZS	7.úpr.RO z 1.12..§33.29,ř.7580,pol.6351	Σ 237
Celkem ČNB-účet 916	Stav čerpán 916: 8,366.001,-	ΣRO: 8,367.000,-
INV-VaV instit.-§33.80, 310,pol.6351	Vědecké zhodnocení sbírk.fondu NZM - 3.úpr.RO z 14.4. (účet ČNB 924)	Σ 50

V přehledu uvedené investiční prostředky ze státního rozpočtu byly v roce 2005 řádné vyčerpány, jejich realizace vyhodnocena, doložena příslušnými doklady a zúčtována se státním rozpočtem. Přidělené prostředky byly vyčerpány, o převod do rezervního fondu MK organizace nežádala.

7. Dotace a návratné finanční výpomoci Národní zemědělské muzeum neposkytlo ani nepřijalo.

8. Národní zemědělské muzeum nebylo v hodnoceném roce příjemcem prostředků z rozpočtu Evropské unie.

9. Spolupráce se zahraničím

Muzeum navázalo spolupráci s některými institucemi z Norska (viz výše) a obnovilo i kontakty s Poľnohospodárskym múzeom v Nitre.

10. Účast na mezinárodních konferencích

Organizace v roce 2005 nebyla pořadatelem či účastníkem mezinárodních konferencí a neuskutečnila v tomto smyslu žádné výdaje. Mezinárodní konferenci bude NZM pořádat v roce 2006.

11. Stav rezervního fondu

K 31.12.2005 je stav rezervního fondu NZM 125,5 tis.Kč. Pro rok 2005 nebylo čerpání tohoto fondu rozpočtováno ani zde kumulované prostředky použity.

Organizace dosáhla v hodnoceném roce zlepšeného hospodářského výsledku ve výši 241,9 tis.Kč po zdanění. Celým tímto objemem čistého zisku navrhuje posílit

současný relativně nízký stav rezervního fondu, který by po schválení takto navrženého rozdělení zřizovatelem činil 367,4 tis.Kč.

12. Přehled hospodářských činností

Jak vyplývá z předchozího textu této výroční zprávy, NZM kromě hlavní – kulturní (muzejní) činnosti má ve zřizovací listině zakotven a provozuje pouze pronájem dočasně nevyužitých prostor v budově Praha a prodej propagačních předmětů, souvisejících s předmětem činnosti. Zřizovací listina dále umožňuje poskytovat nájem či služby v souvislosti s jednorázovými akcemi (např.filmové natáčení), tyto příjmy však NZM v průběhu roku 2005 realizovalo oproti minulým rokům pouze v minimální míře. Výnosy ve struktuře jednotlivých činností jsou vyčísleny v tabulkách a přehledech, uvedených v předchozích bodech zprávy.

13. Zdůvodnění zlepšeného hospodářského výsledku

Přestože NZM v hodnoceném roce nedosáhlo předpokládaných příjmů z mimořádných nájemních a natáčecích akcí, vyvíjela se ekonomická situace uspokojivě. Obvyklé období nepříznivého stavu finančních toků i operativního výsledku hospodaření, které nastává u NZM zejména v I.čtvrtletí roku, a to vlivem sezónního provozu poboček – zámků, se podařilo v II.pololetí vyrovnat. Díky sledování a následné efektivní regulaci vybraných kategorií nákladů a též s pomocí maximálního využití vlastních kapacit při přípravě výstav se celkový srovnatelný objem nákladů nezvýšil. Tato skutečnost společně s dobrým výsledkem z prodeje propagačního zboží a realizovaným použitím FRM značně přispěla k dosažení zlepšeného hospodářského výsledku po zdanění. Celkový objem tohoto zisku navrhujeme k přidělení do rezervního fondu.

Hodnocený rok 2005 je možné z hlediska dosaženého hospodářského výsledku, tj. nákladové a výnosové úrovně, považovat za úspěšný. Negativním trendem se stále horším dopadem do dalších let je však náročnost režimu peněžních toků, vyplývající jednak nově z plátcovství DPH, jednak už tradičně z nutnosti nezávisle na „provozním“ hospodářském výsledku zdaňovat vybrané výnosové kategorie (hlavně nájem) daní z příjmů PO, a to v případě NZM za použití jen minimálně možného objemu daňově uznatelných nákladů. Daň z příjmů, jejíž úhradu příspěvek zřizovatele nepokrývá, je tak velkým zatížením peněžních toků organizace.

8. Závěr

Rok 2005 byl ve znamení pokračujících změn v muzeu. Byl zahájen hloubkovou kontrolou MK ČR, jejíž závěry nebyly pro muzeum příznivé. Našla řadu nedostatků ve vedení evidence zápůjčních, výpůjčních nájemních smluv na sbírkové předměty, některé problémy byly i v oblasti účetnictví a správy majetku. Leasingová smlouva s manželi Poláškovými z Hobšovic, resp. způsob jejího ukončení byl řešen podáním trestního oznámení na neznámého pachatele, které bylo odloženo. Případ firmy API byl vyřešen ministerstvem financí až v r. 2006.

V lednu resp. v červenci byli ze svých funkcí odvoláni ředitelé poboček Valtice a Ohrada. Oba nebyli schopni plnit úkoly, které jim generální ředitel zadával, v případě pobočky Valtice to také byla absence aktivity při naplňování poslání pobočky. V případě Ohrady to bylo neplnění koncepce muzea, nedostatky v evidenci sbírek a nekomunikativnost, stejně jako dlouhodobé porušování základních směrnic NZM. Jejich místa byla obsazena konkursem v květnu 2005. Změna ředitelů se okamžitě projevila jak v aktivitách poboček navenek (zvýšení počtu návštěvníků ve Valticích i na Ohradě, nové projekty, zkvalitnění péče o sbírky), tak i v komunikaci s vedením muzea. Muzeum taktéž opustily bývalá archivářka a výtvarnice, což mělo pozitivní vliv na zpracování jak archivních dokumentů, tak i na přípravu výstav a dalších materiálů NZM. Klíčovým krokem pro budoucnost muzea bylo vypracování strategie muzea a zahájení její realizace. Další změny v personálním obsazení muzea (funkce krajinář – správce fotoarchivu, kulturní antropolog, historik Ohrada) již vycházely z plánovaného zaměření muzea na problematiku zemědělství v širších souvislostech krajiny a venkova. Všichni vedoucí zaměstnanci muzea a většina kurátorů sbírek prošla celoročním intenzivním manažerským školením, které bylo v závěru roku zakončeno i vypracováním Strategie Národního zemědělského muzea ve vztahu k veřejnosti na léta 2006 – 2010. Plán práce muzea na r. 2006 již vycházel z tohoto materiálu. Strategie byla generálním ředitelem a jeho zástupkyní prezentována na nejvýznamnější muzejní konferenci „Muzeum a změna“ s velkým ohlasem mezi všemi účastníky konference. Je prvním krokem k přechodu od pouhého reagování na vnější podněty k plánovanému řešení úkolů pomocí projektového managementu a přechodu na formu maticově řízené organizace. Na strategii navázalo i zpracování Motivačního řádu Národního zemědělského muzea. Byl vydán na podzim t.r., je umístěn i na webu nzm.cz.

Generální ředitel muzea, ředitele pobočky Kačina a několik dalších zaměstnanců se zúčastnilo školení na podávání projektů v SROP. Ředitel NZM zakončil kurs Nadace OSF „Řízení projektů připravovaných pro financování z prostředků EU“ v rámci programu

Neziskové organizace na cestě do Evropy zpracováním závěrečné práce „Moravské kartografické centrum Velké Opatovice“. Dva ze zaměstnanců z NZM Kačina získali osvědčení o absolvování kursu zaměřeného na spolupráci škol a muzeí a vytvořili a ověřili v praxi několik programů pro školní mládež, které budou školám nabízeny po personálním vybavení pracoviště v roce 2006.

Pobočka Kačina se zpracováním projektové dokumentace a územním řízením výrazně přiblížit rekonstrukci zámeckého parku. Projekt byl podpořen Ministerstvem životního prostředí ČR. Velký význam má zapojení NZM Kačina do nejrůznějších grantových řízení. Zúčastnilo se v roli partnera /tato role je dána legislativními důvody/ celkem čtyř projektů SROP, z nichž ve dvou uspělo. Jedná se o projekt 10. století architektury na Kutnohorsku, jehož cílem je vytvoření sítě historických tras po památkách jednotlivých slohových období. Výstupem projektu budou propagační materiály. Projekt je součástí projektu šíře zaměřených marketingových aktivit Kutné Hory. NZM Kačina připravilo do projektu Významné osobnosti Středočeského kraje, jehož nositelem je muzeum v Rakovníku a bylo vybráno v grantovém schématu SROP monografie čtyř významných zemědělských osobností (J.A. Prokůpek, F. Horský, E. Kommers, F. Vavák), které po vydání obohatí nabídku propagačních materiálů NZM Kačina. Naopak neúspěchem skončily grantové přihlášky, které se týkaly sítě historických divadel. Nositelem tohoto grantu SROP měla být Nadace barokního divadla v Českém Krumlově. Velmi výrazně se NZM Kačina angažovalo v projektu Království Českého Honzy, který propojoval NZM Kačina, Čáslav, skanzeny Kouřim a Přerov nad Labem a některé drobnější objekty agroturistického zájmu a jehož výstupem měl být společný propagační materiál a vytvoření sítě spolupracujících a svojí činností koordinujících objektů. Podobně jsme se snažili v průběhu roku 2005 oživit i činnost pobočky Valtice, kde jsme nejen opravili prostory pro krátkodobé výstavy, stálou expozici a zázemí pro vzdělávací aktivity muzea, ale zahájili i intenzivní spolupráci s Jihomoravským krajem a městem Valtice na oživení činnosti pobočky a obnovení našeho postavení v tomto klíčovém regionu pro činnost NZM. Průběžně jsme pracovali na zlepšení propagace muzea, pobočky Praha, Kačina a Ohrada by měly být v nadcházející turistické sezoně označeny typizovaným propagačním značením, Kačina a Praha se zapojily do projektu Cyklisté vítání nadace Partnerství.

Muzeum v loňském roce bohužel přišlo o možnost financování rekonstrukce jeho objektů z finančních prostředků Ministerstva zemědělství ČR s tím, že ministerstvo již nemůže investovat své finanční prostředky do organizace, která nepůsobí v jeho resortu. Zároveň se objevil i požadavek na návrat muzea do zřizovatelské funkce

resortu zemědělství. Tento požadavek bohužel znamenal - snad dočasně - zastavení velmi nadějných jednání o financování rekonstrukce hlavní budovy muzea, areálu v Čáslavi a Kačíně z finančních zdrojů Ministerstva kultury ČR. Zejména hlavní budova a areál v Čáslavi bez rekonstrukce prostor a vybudování nových moderních expozic nemohou pomýšlet na výrazné zvýšení návštěvnosti z jednoho prostého důvodu - nic dalšího než to, co v nich je, v nich nelze otevřít.

V závěru roku jsme pak pomalu otevírali vrátka k obnovení pozic muzea v zahraničí. Jednáním s Valašským muzeem v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm bylo dohodnuto, že se naše muzeum stane pořadatelem 40. zasedání Mezinárodní asociace zemědělských muzeí (AIMA) v Praze ve dnech 14.-16.6.2006. Vedli jsme i jednání s muzeem v rakouském Leibenu o vydání společného katalogu traktorů. Navázali jsme i kontakty se Muzeem polského zemědělství v Szrienawe.